

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	Основи страхової справи
Рівень вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Статус дисципліни	Обов'язкова /вибіркова
Форма здобуття освіти	Денна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS / 90 годин
Мова викладання	Українська
Викладач	Дмитренко Павло Васильович
Профайл викладача	https://www.krok.edu.ua/
Контактний телефон	+380630331629
E-mail	DmytrenkoP@krok.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 1 академічна година, щочетверга з 14.00 – 15.00 Online консультації: 1 академічна година, щосереда з 14.10 – 15.00

1. Коротка анотація: Дисципліна «Основи страхової справи» є обов'язковою при підготовці фахового молодшого бакалавра за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та викладається на 2-му курсі (3-й семестр) в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS.

Дисципліна «Основи страхової справи» спрямована на формування у студентів цілісної системи знань про страхування, його види та необхідність в ринкових умовах господарювання, а також сприяє формуванню страхової культури майбутніх фахівців.

Метою викладання дисципліни є надання глибоких знань із питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки.

Завдання дисципліни: набуття студентами стійких знань з теорії та практики управління страховою компанією; надання страхових послуг; оцінювання ризиків; урегулювання страхових претензій.

Предмет дисципліни – відносини, що виникають у процесі формування, розподілу та використання страхових фондів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати: сутність, функції та принципи страхування; основні терміни та поняття страхової діяльності; класифікацію видів страхування (особисте, майнове, відповідальності, обов'язкове тощо); структуру та функціонування страхового ринку; законодавчу і нормативно-правову базу страхування в Україні та за кордоном; основи діяльності страхових компаній та посередників (брокерів, агентів); порядок укладання страхових договорів та умови страхування;

механізми визначення страхових тарифів і страхових сум; процедуру настання страхового випадку та виплати страхового відшкодування; методи оцінювання ризиків у страхуванні та принципи перестраховування.

уміти: визначати види страхування та їх особливості залежно від об'єкта страхування; аналізувати умови страхових договорів і правильно їх укладати; розраховувати страхові суми, страхові тарифи та страхові виплати; оцінювати страхові ризики та обґрунтовувати доцільність страхування; вибирати оптимальні страхові продукти відповідно до потреб клієнта; здійснювати аналіз діяльності страхових компаній; орієнтуватися в законодавстві, що регулює страхову діяльність; вести документацію, пов'язану зі страховими операціями; визначати послідовність дій при настанні страхового випадку; використовувати сучасні цифрові сервіси та ресурси для оформлення страхування.

2. Результати навчання:

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти набуває таких компетентностей:

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 12. Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин/ кредитів ECTS		
Загальна кількість годин / форма навчання	денна	заочна	дистанційна
лекції	16	-	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14	-	-
самостійна робота	60	-	-
екзамен	-	-	-

4. Пререквізити. Викладання навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення дисциплін Вступ до фаху, Інформаційні та цифрові технології і Здоров'я людини (в т.ч. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці).

5. Технічне й програмне забезпечення / обладнання. Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, проектор, доступ до мережі Інтернет. Комп'ютер повинен бути облаштований відеокамерою та мікрофоном.

6. Політика курсу – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

Відвідування занять є обов'язковим компонентом освоєння курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) відпрацювання пропущених занять відбувається за погодженням із викладачем дисципліни. Вивчення курсу також можливе за індивідуальним графіком, що регламентується відповідним положенням.

У разі проведення занять в онлайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи де буде проводитись заняття. Заходити на навчальну платформу (*Teams*) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи *MS Teams* камера має бути увімкненою протягом всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей / запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, студент має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі не під'єднання та відсутності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, принципи й роль страхування

Необхідність страхового захисту суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту. Форми організації фондів страхового захисту. Самострахування: сутність, межі доцільного застосування та джерела. Виникнення та етапи розвитку страхування. Сутність страхування та його місце в системі економічних категорій. Функції страхування. Принципи страхування. Роль страхування в економії коштів, активізації бізнесу, збільшенні обсягів інвестицій.

Тема 2. Класифікація страхування

Поняття класифікації у страхуванні, її наукове та практичне призначення. Найістотніші класифікаційні ознаки у страхуванні. Класифікація страхування за об'єктами: майнове, особисте та страхування відповідальності. Класифікація страхування за родом небезпеки: страхування фінансово-кредитних, транспортних, сільськогосподарських, вогневих та інших ризиків. Класифікація страхування за формами здійснення. Обов'язкове страхування. Добровільне

страхування. Класифікація страхування за статусом страхувальника. Страхування юридичних осіб всіх форм власності. Страхування громадян. Класифікація страхування за спеціалізацією страховика. Ризикові види страхування. Страхування життя.

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання

Поняття ризику та його основні характеристики. Місце ризику у страхуванні. Види ризиків за критеріями: наслідків, об'єкта, обсягу та причин. Природні та антропогенні ризики. Майнові та особисті ризики. Великі, середні та малі ризики. Чисті та спекулятивні ризики. Страхові та нестрахові ризики. Ознаки страхових ризиків. Страхування як своєрідний механізм передачі ризику від одних осіб іншим за відповідну плату. Політика управління страховими ризиками. Мета і завдання управління ризиками. Ризик-менеджмент у встановленні та визначенні методів впливу на ризик.

Тема 4. Страховий ринок

Страховий ринок: сутність, основні види та елементи. Класифікація страхового ринку за інституціональною, територіальною та галузевою ознаками. Об'єктивні умови функціонування страхового ринку України. Мета розвитку страхового ринку України. Об'єкти та суб'єкти страхового ринку України. Основні етапи розвитку страхового ринку в Україні. Страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків та страхувальників. Роль страхових посередників (страхових агентів та страхових брокерів) у здійсненні страхової діяльності. Загальні ознаки страхового продукту (послуги). Етапи процесу розробки страхових продуктів (послуг). Якісні показники страхового продукту (послуги). Канали реалізації страхових продуктів (послуг). Сутність, завдання та елементи маркетингу в страхуванні. Процес реалізації страхових послуг. Страхові договори, порядок їх підготовки та укладання. Права та обов'язки сторін у страхуванні. Контроль за виконанням страхових договорів.

Тема 5. Страхова організація

Визначення страховиків як фінансових установ. Організаційні форми страховиків. Ознаки класифікації страховиків. Показники, за якими у вітчизняній практиці визначається рейтинг страховиків. Порядок створення страхових компаній. Етапи процесу створення страховиків. Ліцензування страхової діяльності. Вимоги до провадження страхової діяльності. Структура страхових компаній. Філії, агентства та представництва страховика. Органи управління страховою компанією. Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні.

Тема 6. Державне регулювання страхування

Необхідність, значення та мета державного регулювання страхової діяльності. Напрями державного регулювання розвитку страхового бізнесу. Прямі і непрямі методи впливу держави та її втручання у здійснення страхової

діяльності та розвиток страхового ринку. Правові основи державного регулювання страхової діяльності в Україні та шляхи їх наближення до міжнародних стандартів. Органи нагляду за страховою діяльністю в Україні, їх права та функції. Напрямки удосконалення державної політики у галузі страхування.

Тема 7. Види страхування

Сутність та мета проведення особистого страхування. Конкретні об'єкти та ризики у особистому страхуванні. Основні підгалузі особистого страхування: страхування від нещасних випадків, страхування життя, медичне страхування. Порівняльна характеристика довгострокового (накопичувального) та ризикового особистого страхування. Форми та види проведення особистого страхування. Критерії класифікації добровільного особистого страхування. Страхування від нещасних випадків: об'єкти та мета його проведення. Страхові випадки при страхуванні від нещасних випадків. Індивідуальні та колективні договори страхування від нещасних випадків. Добровільна та обов'язкова форма проведення страхування від нещасних випадків. Обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті. Страхування життя. Основні та додаткові ризики при страхуванні життя. Особливості економічного механізму страхування життя. Загальні та спеціальні функції страхування життя. Чинники, які стримують розвиток страхування життя в Україні. Медичне страхування. Система страхової медицини. Форми здійснення медичного страхування. Суб'єкти та об'єкти медичного страхування.

Загальна характеристика страхування майна. Основні підгалузі страхування майна: страхування майна юридичних осіб; страхування майна фізичних осіб; страхування фінансово-кредитних ризиків. Обов'язкова та добровільна форма проведення страхування майна. Об'єкти, предмети, ризики у страхуванні майна. Системи відповідальності у страхуванні майна. Організаційний та економічний механізм у страхуванні майна. Страхування транспортних засобів та вантажів. Страхування майна будівельних підприємств (технічних ризиків). Страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування фінансових та кредитних ризиків. Страхування майна громадян: будівель і споруд, домашніх тварин, домашнього та іншого майна.

Організаційна схема та економічний механізм страхування відповідальності. Об'єкти та ризики при здійсненні страхування відповідальності. Основні підгалузі у страхуванні відповідальності: страхування відповідальності на транспорті; страхування професійної відповідальності; страхування інших видів відповідальності. Учасники страхування відповідальності. Форми проведення страхування відповідальності. Види обов'язкового страхування відповідальності.

2. Схема курсу

Тиждень /кількість годин	Тема	Вид заняття, розподіл годин	Джерела	Завдання	Термін викона ння
1	2	3	4	5	6
1 / 2 год.	Тема 1. Сутність, принципи й роль страхування	Лекція, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
2 / 2 год.	Тема 1. Сутність, принципи й роль страхування	Практичне заняття, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
3 / 2 год.	Тема 2. Класифікація страхування	Лекція, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
4 / 2 год.	Тема 2. Класифікація страхування	Практичне заняття, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
5 / 4 год.	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	Лекція, 4 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
6 / 4 год.	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	Практичне заняття, 4 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
7 / 2 год.	Тема 4. Страховий ринок	Лекція, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень

1	2	3	4	5	6
8 / 2 год.	Тема 4. Страховий ринок	Практичне заняття, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
9 / 2 год.	Тема 5. Страхова організація	Лекція, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
10 / 2 год.	Тема 5. Страхова організація	Практичне заняття, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
11 / 4 год.	Тема 6. Державне регулювання страхування Тема 7. Види страхування	Лекція, 4 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
12 / 2 год.	Тема 6. Державне регулювання страхування Тема 7. Види страхування	Практичне заняття, 2 год.	1-31	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
Усього годин: 30	-	30 год.	-	-	-

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, принципи й роль страхування	2
2.	Класифікація страхування	2
3.	Страхові ризики та їх оцінювання	4
4.	Страховий ринок	2
5.	Страхова організація	2
6.	Державне регулювання страхування	1
7.	Види страхування	1
	Усього:	14

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, принципи й роль страхування	8
2.	Класифікація страхування	8
3.	Страхові ризики та їх оцінювання	8
4.	Страховий ринок	9
5.	Страхова організація	9
6.	Державне регулювання страхування	9
7.	Види страхування	9
	Усього:	60

5. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності - за джерелом інформації:

І група. Словесні методи:

Лекція. Має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета. Стимулює конкретно образне мислення, активізує логічне мислення.

Пояснення. Доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням правил, економічних законів, господарських явищ, вимог нормативного законодавства. Застосовують на лекціях, під час практичних, консультацій тощо.

Розповідь. Дає послідовний виклад ознак, особливостей, якостей предметів та явищ (опис окремої категорії, поняття тощо). Застосовують на лекціях, практичних заняттях як фрагмент.

Бесіда. Розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи, заздалегідь визначених запитань, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірностей. Застосовується на лекціях, практичних заняттях.

Евристична бесіда. Дає її учасникам можливість самостійно знаходити можливі відповіді на проблемні питання, має розвивальний характер.

Інструктаж. Має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання, заповнення первинних документів та форм звітності тощо. Активна роль належить викладачу.

II група. Наочні методи

Спостереження. Забезпечує безпосереднє сприйняття явищ дійсності (господарського процесу, роботи обліково-економічного апарату) Застосовується під час проходження виробничої та переддипломної практики

Ілюстрація, демонстрація. Показ ілюстрованих посібників, макетів бухгалтерських документів, фінансової, податкової, статистичної звітності, плакатів, малюнків на дошці, таблиць тощо. Ілюстрація передбачає показ матеріалів у статичному вигляді Застосовується на лекціях, під час практичних занять, тощо

III група. Практичні методи

Вправа Полягає у повторенні певних дій, під час яких виробляють уміння та навички застосування набутих знань як у звичайних, так і незвичайних умовах Застосовують на практичних заняттях

Тренувальна вправа Виконуються за певним зразком, інструкцією

Тести Виконуються самостійно

– за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

– за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

– за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

6. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно – рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне тестування, розв'язок ситуаційних завдань та задач.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз. Формою підсумкового контролю після закінчення вивчення дисципліни є залік.

6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.
2. Витрати страховика: склад, економічний зміст і порядок визначення.
3. Власні кошти страхової організації, їх склад і джерела формування.
4. Вплив інвестиційного потенціалу страхових компаній на розвиток економіки України.
5. Договір страхування як форма страхового зобов'язання.
6. Доходи страховика: склад, економічний зміст і порядок визначення
7. Маркетингова діяльність страховика та шляхи її активізації.
8. Менеджмент у розвитку страхового підприємництва в Україні.
9. Напрями підвищення ефективності страхової діяльності в ринковому середовищі.
10. Організація управління страховою компанією.
11. Особливості грошового обігу у страховій організації.
12. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності.
13. Особливості ресурсного забезпечення страхової діяльності.
14. Особливості створення страховика, що здійснює страхування життя.
15. Оцінка та шляхи покращення використання ресурсного потенціалу страховика.
16. Правове регулювання страхової діяльності в Україні.
17. Проблемні питання діяльності страховиків в умовах глобалізації.
18. Страхове підприємництво в Україні: напрями його розвитку.
19. Укладання, виконання та припинення договору страхування.
20. Управління грошовими потоками страховика.
21. Управління маркетинговою діяльністю страховика.
22. Управління перестраховальною діяльністю страховика.
23. Управління процесом формування страхових резервів
24. Управління ризиками від інвестиційної діяльності.
25. Управління фінансовими ресурсами страхових компаній.
26. Управління фінансовою діяльністю страховика.
27. Фінансове забезпечення як процес перманентного накопичення та цільового використання коштів для реалізації стратегії розвитку страховика.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Інституту (0-100), національною шкалою та шкалою ECTS на підставі нормативних документів.

7.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи страхової справи» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою.

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Перший змістовий модуль – 35 балів, другий ЗМ – 45 балів. Система отримання балів накопичувальна.

Поточне та періодичне оцінювання вивчення дисципліни

Назва теми	Бали
Змістовний модуль I Теоретичні основи страхової справи	
Тема 1. Сутність, принципи й роль страхування	5
Тема 2. Класифікація страхування	5
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	5
Модульна контрольна робота	20
Всього по ЗМ I	35
Змістовний модуль II. Страховий ринок та види страхування в Україні	
Тема 4. Страховий ринок	5
Тема 5. Страхова організація	5
Тема 6. Державне регулювання страхування	5
Тема 7. Види страхування	10
Модульна контрольна робота	20
Всього по ЗМ II	45
Підсумковий контроль (залік)	20
Всього годин	100

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання та роботу з теоретичним матеріалом на лекційних заняттях та за виконання завдань на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумкове оцінювання вивчення дисципліни шляхом проведення заліку.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – 20). На залік виносяться ключові питання, типові завдання, що потребують вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

На залік виносяться ключові питання, а також завдання, що потребують творчої відповіді та уміння використовувати отримані знання.

Відповідь на екзаменаційні завдання повинна відповідати таким вимогам:

- бути повною та розгорнутою;
- містити всі необхідні для розкриття змісту питання категорії та поняття;
- втілювати творчі здібності студента у розумінні, викладенні і використанні навчально-програмного матеріалу;
- ґрунтуватись на засвоєнні основної та додаткової літератури;
- мати правильну відповідь на тестове, ситуаційне, практичне завдання

7.2. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно

8 Методичне забезпечення

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (робоча програма навчальної дисципліни (силабус), конспект лекцій, плани практичних занять і самостійної роботи тощо) подані в Moodle: <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=3385>

9. Рекомендована література

Базова:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-УІ (із змінами і доповненнями).
2. Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 р. № 1211.
3. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.1996 р. № 959.
4. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07.06.2018 р. № 850.

5. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 402.
6. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.07.2002 р. № 944.
7. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожеже вибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2002 р. № 1788.
8. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 р. № 1961-IV.
9. Закон України Про страхування (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, №№ 12-13, ст.28)
10. Розпорядження Нацкомфінпослуг «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів щодо коригування фінансового результату до оподаткування» від 04.02.2016р. № 295.
11. Розпорядження Нацкомфінпослуг «Про внесення змін до Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя» від 18.09.2018 р. № 1638.

Допоміжна література:

12. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страхувальний менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 252 с.
13. Безугла В. О., Постіл І. І., Шаповал Л. П. Страхування: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 582 с.
14. Говорушко Т. А., Стецюк В. М. Страхування: навч. посіб. За ред. Т. А. Говорушко. Львів: Магнолія 2006, 2014. 328 с.
15. Горбач Л. М., Кадебська Е. В. Страхування : Підручник. Київ : Кондор, 2016. 544 с.
16. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Гахненко О.М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
17. Журавльова Т. О., Дем'янчук М. А. Страхування : навч. посіб. Одеса, 2017. 296 с.
18. Клапків Ю. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія: Тернопіль, ТНЕУ, 2020 568с.
19. Пліса В.И. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ : Каравела, 2019. 512 с.

20. Попова Л.В., Марич М.Г., Федішин М.П. Міжнародне страхування: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 184 с.
21. Русул Л.В. Ризик-менеджмент у страхуванні: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. 83 с.
22. Русул Л.В., Федішин М.П., Лаврук Н.А. Страхування: від теорії до практики: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 288 с.
23. Страхування : Підручник. За ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2008. 1019 с.
24. Страхування : практикум: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. За ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 607 с.
25. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навч. посіб. Дніпро : Університет митної справ фінансів, 2020. 221 с.
26. Ткаченко Н. В. Страхування: навч. посіб. Київ: ЛіраК, 2007. 376 с.
27. Шишпанова Н.О. Страхові послуги: курс лекцій для здобувачів вищої освіти: Миколаїв, Миколаївський національний аграрний університет, 2020. 110с.

Інформаційні ресурси в інтернет

28. Сайт Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
29. Нормативні акти України URL: <http://www.nau.kiev.ua/>
30. Законопроекти України URL: <http://www.zakon.gov.ua>
31. Урядовий кур'єр URL: <http://www.ukcc.com.u>

Комунікації

1. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є **Moodle**. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та інше – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу.
2. Електронне забезпечення навчання (**Moodle**):
 - » Якщо забули пароль/логін, відправте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: dist.center@krok.edu.ua.
 - » Лекції, плани практичних занять, завдання для самостійного опрацювання, методичні рекомендації для виконання курсової роботи та інше навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщені на платформі **Moodle**: дисципліна «Основи страхової справи».
 - » Інші засоби зв'язку: **Moodle** (форум курсу, приватні повідомлення).
3. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці дисципліни у **Moodle**, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на **Moodle**, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до **Moodle** є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо»

на адресу dist.center@krok.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

4. Для проведення он-лайн лекцій, практичних занять використовується платформа *MS Teams*. Увійдіть за допомогою свого імені користувача і пароля Office 365.
5. З розкладом занять можливо ознайомитись на сайті Інституту.

Для цього Вам потрібно обов'язково авторизуватись в системі Office 365. У разі виникнення запитань щодо входу у Ваш кабінет, пишіть на адресу support@krok.edu.ua

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень *Outlook* (корпоративна пошта Університету «КРОК» викладача курсу). Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Склав викладач циклової комісії фундаментальних дисциплін, туризму та фінансів Дмитренко Павло Васильович.

Ухвалено цикловою комісією фундаментальних дисциплін, туризму та фінансів (протокол № 2 від 23.09.2025 р.).